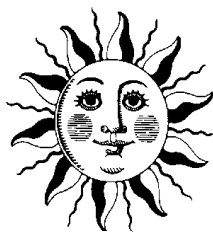

Andělák květen 2016

Životní jubileum oslaví

Grobelný Emil	78 let
Zbránek Jan	70 let
Svoboda Jaroslav	65 let
Lakomý Alois	64 let
Malá Františka	63 let
Rokosová Anna	60 let

Oslavencům **SRDEČNĚ BLAHOPŘEJEME**

Co popřát k narozeninám nejlepšímu tatínkovi? Přeci jen to nejlepší!
Dne 24. 05. 2016 oslaví krásné 70. narozeniny pan Jan Zbránek

Všechno nejlepší a hlavně pevné zdraví Ti ze srdce přeje manželka,
dcera a syn s rodinami.

Andělák květen 2016

Víte, že

- vývoz komunálního odpadu provedou TS Bruntál ve dnech 3.5. , 17.5. a 31.5.2016.
- Chtěl bych, touto cestou poděkovat fa. Feromagnet s.r.o. Světlá Hora za poskytnutí finančního daru na pořádání dětského dne a kácení máje ve výši 5 000,- Kč.
Miroslav Novotný – starosta
- Chci touto cestou poděkovat JSDH Andělská Hora za obětavou práci při čištění místních komunikací a při provádění ořezu stromů. Tyto činnosti vedl velitel JSDH pan Petr Černota a jeho pomocníky byli pan Stanislav Kubičík, pan Lajmar Jiří a pan Martin Sojka. Moc jim za tuto prospěšnou práci děkuji

Miroslav Novotný - starosta

- Firma Havelka, dodavatel kvalitních pevných paliv, oznamuje, **že jarní slevy uhlí s dopravou od 40 q (metráků) za polovinu a od 20 q složením pásem zdarma jsou zahájeny od 30.března 2016.**

Za každých 20q (metráků) paliva navíc dostanete stírací los **Jarní Uhloterie**. Ve hře je mnoho zajímavých cen, například automatický kotel ROJEK, poukazy na elektřinu v hodnotě 10.000.-Kč od Carbounion, nebo uhlí zcela zadarmo. **Každý stírací los vyhrává!**

Uhlí objednávejte na bezplatné telefonní lince 80 0 214 220 nebo na e-shopu www.havelka.cz.

- Vážené paní starostky, páni starostové. Dovoluji si Vás a Vaše občany tímto způsobem informovat, že jsme byli v tomto týdnu přivoláni občany k prodejcům, kteří obcházelí rodinné domy v místní části Vrbna pod Pradědem, ale i v Karlovicích a není vyloučeno, že se budou pohybovat i v dalších obcích v našem služebním teritoriu. Tito lidé nabízeli smlouvu na dodávku plynového kotle. Prodejci předložili letáky firmy ENBRA. Tato firma na internetu skutečně existuje a podle mého názoru je smlouva, kterou uzavírají prodejci s občany platná. Jde o nabídku firmy, která v letáku slibuje získání dotací, provedení instalačních prací. Solidnost firmy nehodnotím. Kvalitu smlouvy

Andělák květen 2016

také ne. K tomu nejsem oprávněn. Případné odstoupení od smlouvy musí řešit ten, kdo smlouvu v dobré víře uzavřel. Musí však nést všechny právní důsledky svého jednání. Na lidskou důvěřivost není léku, proto si dovoluji, aniž bych zmíněnou firmu jakkoliv komentoval Vás informovat aspoň tímto způsobem.

Přeji Vám příjemný víkend, s pozdravem npor. Bc. Jaromír Hošek, vedoucí oddělení.

- informujeme Vás o uzavření pošty dne **26. 5. 2016**.
 - **Spolek Dobrá Šance**
 - Poradenství pro lidi, kteří si nevědí rady**
 - **finanční a dluhové poradenství**
 - jednání s věřiteli, sepsání splátkového kalendáře, osobní bankrot
- vše zákonným způsobem -první konzultace zdarma**
- **pomoc s vyhledáváním zaměstnání či brigády, hlavně pro OZP a nejen pro ně**

přímé kontakty na zaměstnavatele, pomoc jak sepsat správně CV a motivační dopis

- **pomoc při vypsání různých formulářů jako např:**

pomoc se zakoupením motorového vozidla pro OZP a to od podání žádosti až po vrácení DPH na FÚ.

Žádost o osobu zdravotně znevýhodněnou, průkaz ZTP atd.

- **Speciální programy pro seniory**

Připravíme Vám kurz či školení dle Vašeho přání.

Neváhejte, nás kontaktovat služby nabízíme po celé ČR dle dohody.

Sdružení Dobrá Šance

www.dobrasance.com, tel: 720 384 469,email: dobrasance@post.cz,

Andělák květen 2016

Město Andělská Hora

Pozvánka

Vážení rodiče,

*dovolujeme si Vás pozvat k slavnostnímu přivítání
nových občánek Města Andělská Hora, které se koná
dne 4. května 2016 v zasedací místnosti od 16.00 hodin.*

*Rovněž zveme k příjemnému posezení
maminky, babičky a ženy,
které chtějí společně s novými občánky
oslatvit **Den matek***

*Miroslav Novotný
starosta města*

POZOR, POZOR!!!!!!!

Andělák květen 2016

Oznamujeme všem občanům, že

v sobotu 7. května 2016 v 7.00. hod

TS Bruntál budou provádět odvoz nebezpečného odpadu a v součinnosti budou provádět i odvoz velkoobjemového odpadu. Za městským úřadem v Andělské Hoře budou označená místa, kde můžete uložit pneumatiky, železo a jiný nepotřebný odpad, který Vám doma překáží. Jenom Vás žádáme o to, ať tento odpad **skladujete na místa podle tabulek, jak bude označeno.** V Pusté Rudné jsou tato místa u pana Marka a pana Klepance.

Nebezpečný odpad: olejové filtry, motorové oleje, zbytky barev, autobaterie, rádia, televize, ledničky, spreje, zářivky, monočlásky, hadry od olejů a barev atd.

Velkoobjemový odpad: matrace, koberce, linolea, WC mísy, oděvy, boty, křesla, skříně, umyvadla atd.

Starší občané mohou velkoobjemový odpad dát před své domy, který bude po nahlášení odvezen na svozové místo, dle schváleného sazebníku.

Odvoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu je možno provádět již od 30.4.2016

Miroslav Novotný – starosta

Andělák květen 2016

**HLEDÁ SE MAJITEL TĚCHTO PEJSKŮ. BLIŽŠÍ
INFORMACE PODÁ, MIROSLAV NOVOTNÝ – STAROSTA
MĚSTA ANDĚLSKÁ HORA T.Č. 603 496 194.**

Andělák květen 2016

Základní škola v Andělské Hoře informuje

V měsíci dubnu měli naši žáci na programu spoustu aktivit. Dne 7. 4. 2016 jsme uspořádali tradiční výstavu výtvarných prací našich žáků, kteří se dopoledne svými výtvary mohli pochlubit nejen svým spolužákům a učitelům, ale odpoledne pak i rodičům na třídních schůzkách. Opět jsme s žáky realizovali přesun obojživelníků, kdy každodenně žáby přenášíme do rybníka. Poděkování patří pracovníkům města Andělská Hora za postavení zábran na bezpečnějším místě, kdy se naši žáci při aktivitě nepohybují po hlavní silnici. Dále naši žáci I. – III. A úspěšně dokončili plavecký výcvik v Břidličné. Ve dnech 7. a 14. dubna proběhla na 1. i 2. stupni beseda s pracovníky neziskové organizace AZ HELP na téma prevence šikanování. Jednalo se o interaktivní, diskusní program, zacílený na potřeby a specifika jednotlivých tříd. 22. dubna měli na programu žáci IV a V. A přednášku protidrogové prevence, kterou si pro ně připravili pracovníci Policie ČR. Koncem měsíce byl ve škole zahájen Turnaj tříd v šachu, kde spolu postupně změří síly třídy VI. – IX. A. Každou třídu reprezentuje 8 nejlepších žáků, kteří vzešli z třídních kvalifikací. O průběhu turnaje budeme informovat v dalším vydání zpravodaje a také na webových stránkách školy. 26. dubna se konal florbalový turnaj v Albrechticích, na který škola vyslala své zástupce z řad žáků VI. – IX. A. V měsíci dubnu skládali naši devátáci důležitou životní zkoušku – přijímací řízení na střední školy. Pevně věříme, že jsme je dobře připravili a že budou úspěšní stejně, jako jejich předchůdci v minulých letech.

Andělák květen 2016

Co nás čeká v nejbližší době?

Bezesporu nejvýznamnější akce, která se chystá na květen, je školní akademie. Ta se uskuteční ve Světlé Hoře.

Zapište si do kalendářů:

- 9. května – ekologická soutěž Zlatý list v Břidličné
- 19. května – školní akademie – sál ve Světlé Hoře

Ing. Radek Peňáz, ředitel školy

Přenášení žab

Letošní přenášení žab, putujících z Annabergu do místního rybníka, bylo zahájeno v pátek 1. dubna. Každý den vyráží v průběhu rána eskorta žáků pod dohledem učitele, aby vyňala z 19 nádob, zakopaných v zemi před zábranami (kvalitně postavenými pracovníky města), táhnoucími se kolem silnice směr Vrbno p. P., uvízlé ropuchy a přemístila je na druhou stranu vozovky. Statistika prvního týdne čítá 305 jedinců, dosavadní rekord byl dosažen v úterý 5. dubna - 176 kusů. Druhý týden očekávaný nápor zelených poutníků nenastal. Během druhého týdne

j jsme přepravili přes silnici 157 žab, rekord týdne byl učiněn ve čtvrtek – 61 kusů. Celkem jsme za první dva týdny přenesli 462 ropuch. Třetí, dosud nejslabší týden přenášení žab, začal s rozpačitými počty v řádu jedinců, skončil na nule. Během třetího týdne jsme přepravili 12 žab. Celkem jsme od začátku přenesli 474 ropuch.

Mgr. Jiří Bujnoch

Andělák květen 2016

Datum	Počet ropuch
1. 4. 2016	14
4. 4. 2016	5
5. 4. 2016	176
6. 4. 2016	95
7. 4. 2016	15
8. 4. 2016	55
9. 4. 2016	18
10. 4. 2016	2
12. 4. 2016	20
13. 4. 2016	1
14. 4. 2016	61
15. 4. 2016	3
16. 4. 2016	2
17. 4. 2016	7
23. 4. 2016	1

ŠKOLNÍ KOLO RECITAČNÍ SOUTĚŽE PRO I. STUPEŇ

Na 1. stupni jsme uspořádali pro děti školní kolo soutěže v recitaci. Téměř v každé třídě se našlo pár odvážných recitátorů, kteří neváhali se svým řečnickým výkonem předstoupit před náročné diváky z řad spolužáků.

Místnost, v níž se klání uskutečnilo, byla slavnostně připravena a diváctvo bedlivě poslouchalo, zda se recitátoři nezaškokbrtnou :o) Toto všechno přispívalo k jejich nervozitě, avšak ta se za podpory obecenstva brzy rozplynula a všichni soutěžící zvládli svůj přednes bravurně. Bylo tedy velmi náročné vybrat tři nejzdatnější.

Za první třídu hrdě bojovala **Sárinka Zbořilová** a **Julinka Záchová**, které pilovaly své básničky celý týden a dokonce jich měly v zásobě více než

Andělák květen 2016

jednu. Jedné z recitátorek se podařilo vybojovat místo „na bedně“.

Druháky reprezentovala **Anežka Nagyová, Adélka Nedbalová a Vikča Němcová**. Děvčata také nezklamala a dokonce ze svých řad nominovala vítězku.

Ani třetí třída se nenechala zahanbit a vyslala ze svých řad tři reprezentantky: **Natálku Oslejovou, Verču Ligačovou a Vikču Krajčovičovou**. Také jedné z těchto bojovnic neuniklo některé z vítězných umístění.

Čtvrtáci byli nejstaršími účastníky soutěže a ani ti si neudělali ostudu. Vyslali zkušené borce: **Adama Harazina** (rozeného řečníka, často svými hlasovými projevy pokoušejícího trpělivost pedagogů :o), **Barču Benčovou a Dana Jurmana**.

Porota, ve složení Alena Mašlíková, Pavla Doleželová a Kamila Bezová, svým kritickým zkušeným sluchem posoudila všechny výkony a po poradě se shodla na vítězích napínavého klání. Ti byli odměněni památečním diplomem a sladkým balíčkem. Všichni ostatní – reprezentanti i obecenstvo - dostali sladkou miniodměnu v podobě bonbonu. Plni dojmů a kulturních zážitků jsme se společně odebrali zkonsumovat oběd :o))

GRATULUJEME!

1. místo ... **Adélka Nedbalová**
2. místo ... **Natálka Oslejová**
3. místo ... **Julinka Záchová**

Bc. Kamila Bezová :o))

Beseda čtvrtého a pátého ročníku s policií

Dne 22. 4. 2016 přišli na naši školu příslušníci bruntálské policie. V odborné učebně pak s žáky čtvrtého a pátého ročníku proběhla beseda zahrnující osobní bezpečí. Policisté povídali žákům o tom, jak se vyvarovat nebezpečným situacím a jak se případně zachovat. Průběžně žákům promítali na plátno obrázky a videa ilustrující danou situaci.

Nejdříve se hovořilo o chování vůči neznámým lidem a jak mohou

Andělák květen 2016

být takové zdánlivě nevinné situace nebezpečné. Pak se hovořilo o pohybu na chodnících, na kolech po silnici i po přechodech. Na konci tohoto bloku se žáci seznámili s nebezpečnými nálezy. Především se starou municí, případně s použitými injekčními stříkačkami.

Na to navázal další blok o nebezpečí různých závislostí. Povídali si s žáky o závislosti na počítačových hrách, ptali se, jak dlouho denně hrají. Pak jim řekli, že by měli hrát nejdéle 1 hodinu denně. Také se mluvilo o škodlivosti kouření a žáci shlédli video s pokusy, které ukazovaly, co kuřák vdechuje do plic. Následně se žáci seznámili s nebezpečím, které hrozí při pravidelném pití alkoholických nápojů a jak ovlivňují zdravotní stav, naši mysl a chování. Nakonec se hovořilo o různých drogách a jejich záporném vlivu na život člověka. Viděli fotografie bytů a fotografie narkomanů při prvním zatčení a srovnání s fotografií po přibližně půl roce při dalším zatčení.

Žáky tato témata zajímala, měli spoustu otázek a na mnoho otázek policistů už odpovědět uměly.

Mgr. Věra Saganová

Informace ze školní jídelny

Platby stravného na měsíc červen 2016 můžete uhradit v pondělí 23. 5. 2016 v kanceláři školní jídelny při ZŠ a MŠ Andělská Hora a to v době od 7,15 do 11,30 hod a od 14,00 hod do 15,00 hod.

Bohdana Vikartovská, vedoucí školní jídelny

Andělák květen 2016

Zprávy ze školní meteorologické stanice

Období: 24. 3. – 23. 4. 2016

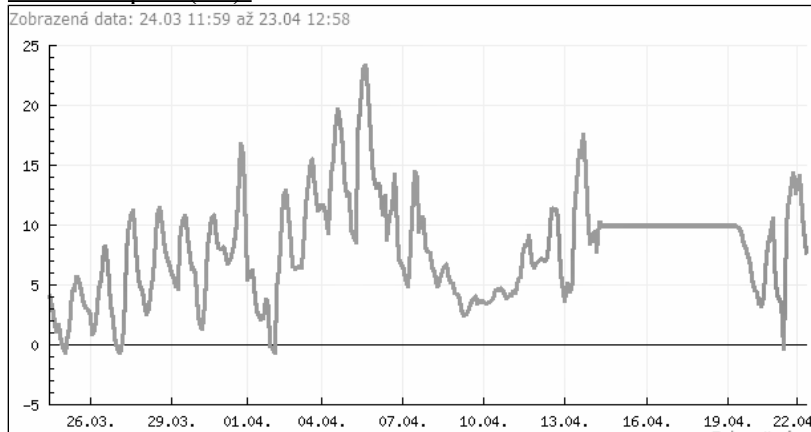
Název stanice: **Andělská Hora** Nadmořská výška: **675 m n. m.**

Zeměpisná šířka: **50° 06' s. š.** Zeměpisná délka: **17° 24' v. d.**

Naměřené hodnoty meteorologických veličin v období 24. 3. – 24. 4. 2016		
	datum	hodnota
Nejnižší naměřená teplota (°C)	25. 3., 27. 3.	- 1
Nejvyšší naměřená teplota (°C)	5. 4.	23,4
Nejvyšší úhrn srážek (mm)	10. 4.	29,6
Nejvyšší rychlost větru (m/s)	4. 4.	20,8

Letošní duben dostál svému jménu „aprilový měsíc“. Neustále se střídalo slunečné počasí s deštivým, sněhovým, větrným i bezvětrným. Na začátku dubna jsme prožívali téměř letní teploty okolo 20 °C. Poté následovali nejdeštivější dny v celém sledovaném období.

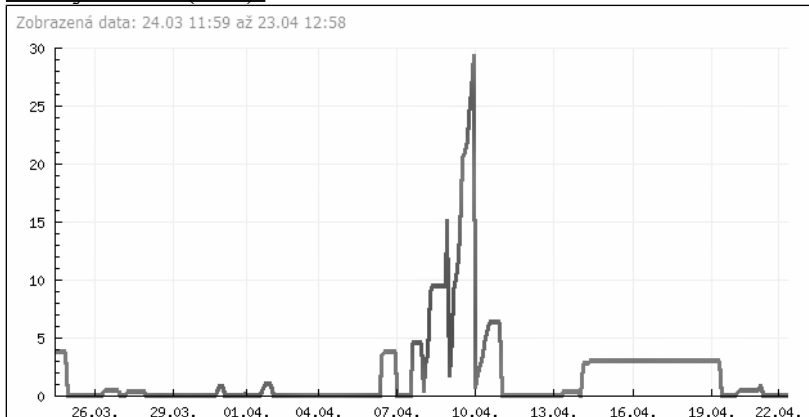
Průběh teplot (°C):

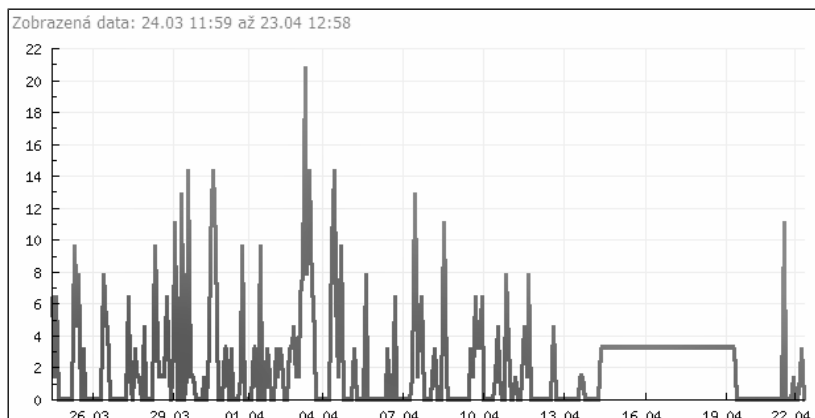

Andělák květen 2016

Úhrny srážek (mm):

Rychlost větru (m/s):

Eva Kyšová

Andělák květen 2016

Mateřská škola ve Světlé Hoře

Celý duben nás provázelo povídání o probouzející se přírodě, mlád'atech, prvních jarních květinách, broučcích, motýlcích. Učili jsme se, jak se starat o nové rostlinky, ve třídách jsme si zasadili malé zahrádky, povídali jsme si jak se rodí mlád'ata a jak se k přírodě správně chovat. Tímto tématem se prolínalo i naše malování, zpívání a vyrábění.

Ve čtvrtek **7. dubna** přijelo do naší MŠ maňáskové divadlo ze Šternberka, které nás rozveselilo a potěšilo pohádkami **O Šípkové Růžence, O pesjkovi a kočičce** a pohádkou **Zajíc, liška a kohout.**

Ve čtvrtek 14. 4. 2016 proběhl zápis do MŠ ve Světlé Hoře na školní rok 2016-2017. Všem zájemcům o umístění jejich dítěte do naší MŠ jsme mohli vyhovět a písemné rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ obdrží v nejbližších dnech.

V sobotu **16. dubna** jsme přivítali na OÚ ve Světlé Hoře **nové občánky** naší obce veselým pásmem jarních básní a písní.

V pondělí **25. dubna** jsme s předškoláky navštívili v bruntálském divadle taneční vystoupení studia Stonožka **Továrna na čokoládu.**

Co nás čeká:

Ve čtvrtek **12. května** zveme srdečně všechny maminky i rodinné příslušníky na besídku ke **DNI MAMINEK.**

A nakonec ve čtvrtek **19. května** zveme všechny na **ŠKOLNÍ AKADEMII.**

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ!!!

V době hlavních prázdnin bude MŠ ve Světlé Hoře uzavřena od 4. 7. do 21. 8. 2016.

V době od 22. do 31. 8. 2016 bude zajištěn omezený provoz v jednom oddělení, běžný provoz pro všechny děti bude zahájen ve čtvrtek 1. září 2016.

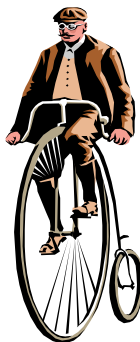
Michaela Horáková
zástupce ředitele MŠ

Andělák květen 2016

zve všechny příznivce cykloturistiky

**NA 19. ROČNÍK MEMORIÁLU
PETRA HÁBLA DO OKOLÍ
SLEZSKÉ HARTY
OKOLO HARTY**

Start: sobota 7. 5. 2016

od 8 do 10 hod., areál firmy FIDES (za Kauflandem)

Trasy: Je připraveno 8 tras po značených komunikacích.

K dispozici budou mapy těchto tras:

trasa A – tři varianty s délkou 14 – 17 km

trasa B - tři varianty s délkou 26- 32 km

trasa C – jedna trasa s délkou 43 km

Startovné: dospělí 20 Kč, děti 5 Kč

Každý účastník obdrží diplom a samolepku na kolo.

Výletu se zúčastní každý na vlastní nebezpečí.

**Na startu budou zajištěny bezplatné servisní služby
firmy VELO-SERVIS Jiřího Šíra.**

Andělák květen 2016

SVC Bruntál uvádí
inscenaci divadelní hry

Malý Princ

Kde?

Petrin, Školní 2 (v jídelně - 1. patro, naproti SVC)

Kdy?

V pátek 6.5. v 17:00

Vstupné? Dobrovolné!

Hrají!

Radim Kozúbek.....Malý princ

Martin Daubner.....Pilot

Lenka Procházková.....Liška

Michaela Redlichová...Had

Eliška Švanigová.....Král a Zeměpisec

Natálie Tomečková.....Květina

Lucie Redlichová.....Pijan a Druhá květina

Natálie Zouharová.....Podnikatel, Lampář a Domýšlivec

Natálka Jančová.....Malé dítě

Andělák květen 2016

Středisko volného času Bruntál
pořádá

Výstup na Uhlířský vrch v neděli

8.5.2016 od 14 do 16 hodin

si zájemci již po patnácté mohou vyšlápnout
na bruntálskou dominantu

Vstup zdarma

Spolupořadatelé akce jsou:

Lesy České republiky, s.p., Lesní správa Bruntál

Centrum osvěty pro životní prostředí při Městském úřadě v Bruntále
Čápata o.s.

Každý účastník obdrží pamětní list a pohlednice.

Po celou dobu akce bude otevřen kostel Panny Marie Pomocné.

V případě nepříznivého počasí bude akce zrušena.

Podrobné informace: Marcela Rozprýmová tel. 553 821 199, 737 286 396

Andělák květen 2016

DĚTSKÝ DEN A KÁCENÍ MÁJKY

pořádá MěÚ Andělská Hora a SDH Andělská Hora
v sobotu 28. května 2015 od 14.00 hodin
na hřišti za ZŠ Andělská Hora.
připraveny jsou hry pro děti, občerstvení, táborák...

Povinnosti při pálení klestí – hasiči radí

Jaro se blíží milovými kroky a hasiči upozorňují na povinnosti vyplývající z platné legislativy. V první fázi je třeba rozlišit povinnosti vyplývající ze zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů (dále i „zákon o PO“) pro fyzické osoby vs. podnikající fyzické a právnické osoby.

Fyzické osoby mohou provádět kontrolované spalování hořlavých látek, např. mohou pálit shrabanou trávu na hromadě, která bude ohraničená proti případnému rozšíření a která nebude samozřejmě umístěna pod stromy nebo v blízkosti jiných hořlavých látek, a u tohoto spalování budou osoby přítomny. Je však zakázáno plošné vypalování porostů. Na fyzické osoby se nevztahuje ohlašovací povinnost při pálení na územně příslušný hasičský záchranný sbor kraje. Měli bychom se však seznámit se závaznými vyhláškami obcí, které způsob pálení na volném prostranství mnohdy zakazují, nebo alespoň upravují. Pálení odpadů na volném prostranství navíc není jediný způsob, jak se zbavit biologického odpadu. Ten je možné také zkompostovat, odložit ve speciálních kontejnerech nebo ve sběrných dvorech.

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby (firmy, společnosti) také nesmí dle zákona o požární ochraně provádět plošné vypalování porostů. Při spalování hořlavých látek na volném prostranství jsou navíc povinny, se zřetelem na rozsah této činnosti, stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru. Spalování hořlavých látek na volném prostranství včetně navrhovaných opatření jsou povinny předem oznámit územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje, který může stanovit další podmínky pro tuto činnost, popřípadě může takovou činnost zakázat.

Pro ohlášení pálení u právnických a podnikajících fyzických osob pro území okresu Bruntál doporučujeme využít internetové zaregistrování na webové adrese www.hzsmsk.cz. Na pravé straně naleznete odkaz „PÁLENÍ KLESTÍ“. Pro přihlášení a vyplnění údajů o pálení je potřeba jen jednoduché registrace.

Další možností ohlášení pálení je formou emailu (od@hzsmsk.cz) nebo pevné linky (+420 950 739 810), kde je potřeba uvést:

- datum a čas (od kdy do kdy bude pálení probíhat),
- uvést přesnou lokalitu pálení (nejlépe uvést GPS souřadnice),

Andělák květen 2016

- jméno a mobilní telefonní číslo na osobu, která bude u pálení přítomna, a tím i zodpovědná.

UPOZORNĚNÍ Někteří občané a firmy si pro hlášení pálení pletou tísňové telefonní číslo 150 či 112. Důrazně upozorňujeme, že tato čísla jsou určena pouze pro tísňová volání v případě, že se někdo ocitne v tísni a potřebuje rychlou pomoc, nikoliv pro ohlášení pálení. Pokud právnické a podnikající fyzické osoby vypalují plošně porosty nebo neoznámí spalování hořlavých látek na volném prostranství, případně nestanoví opatření proti vzniku a šíření požáru dopouští se správního deliktu dle zákona o PO, za který hrozí sankce až do výše půl milionu Kč. Mějme na paměti možné nebezpečí a včas mu předcházejme.

Text: Ing. Antonín Ušela

Manželé Roth píší ve „Freudenthaler Ländchen“ (Bruntálská zemička) v březnovém čísle: (přeložila a upravila Hana Bednaříková, vnučka p. Anny Drlíkové)

Milí čtenáři, milé čtenářky, protože se blíží Velikonoce, zavzpomínáme na svátky ve Vašem dětství.

Horské město Andělská Hora.

Před 460 lety, 8.března 1556 byla Andělská Hora díky Johannu von Würben „vyzvednuta“ jako horské město. Ostatně si to můžete sami přečíst v listině z roku 1748:

"Ich, Johann der Ältere, Herr von Würben auf Freudenthal, Hauptmann des Fürstentums Troppau, bekenne hiermit öffentlich für mich und meine Erben und Erbnehmer, nachdem aus Gottes Gnaden auf meinen Gütern und Gründen der Herrschaft Freudenthal zugehörig, bei Lichtenwerth und anderen Orten vor vielen Jahren mehrerlei Bergwerke gebauet ..., und zur Erhebung der obbemeldeten Bergwerke habe ich mit zeitlichem Rat und wohlbedachtem Mut diese nachfolgende Bergfreiheit als Grundherr hiermit bewilligt"

Pro občany města měl tento dokument mnoho výhod: byli zbaveni roboty, což znamenalo svobodu pro lidi, vlastní soudní pravomoc přinesla samostatnost v právních záležitostech a volný obchod se všemi s tím spojenými povoleními a možnostmi přispěly k rostoucímu blahobytu města. Jaký dar dal tímto rozhodnutím Johann von Würben městu Andělská Hora!

Klidné dny

Jak to máte s půstem? – vyvstaly mi vzpomínky z dětství na dobu pašijí, která se vyznačovala přísným půstem. Samozřejmě jsme měli doma hodně jídla, ale sladkosti? Pouze malé kousky čokolády večer

Andělák květen 2016

nebo během dne malé kousky, které nám schovala babička. Nic z toho nebylo. A i kdyby mi to tenkrát někdo nabídl, s těžkým srdcem bych to odmítla, tak silné bylo vědomí, že jen skrz toto utrpení se můžu opravdu připravit na velikonoční čas. Ve škole jsme se učili, že i písně, které posloucháme běžně v rádiu, nepatří do období půstu a na klasickou hudbu, která byla povolená, jsme ještě byli opravdu malí.

Dnešní předvelikonoční čas se zcela změnil: nesčetné postní kalendáře, postní knihy i průvodci jsou vyloženy v knihkupectvích, diety se ucházejí o dobu půstu a je velmi těžké odřici si kousek čokolády, cigaretu nebo alkohol.

Milí čtenáři,

Určitě vzpomínáte, jak jste jako děti seděly v kostele nebo si prohlížely krásnou krajinu kolem Andělské Hory a má to pro Vás velký význam. Krása domova se nikdy nevytratí!

Land, mein Land

Morgensonne lächelt auf mein Land,
Wälder grünen her in dunklem Schweigen.
Jedem Schatten bin ich nah verwandt,
Jedes Leuchten nimmt mich ganz zu eigen.

Deine Berge ragen in mir auf,
Deine Täler sind in mich gebettet,
Deiner Ströme, deiner Bäche Lauf
Ist an alle Adern mir gekettet.

Steht kein Baum auf deiner weiten Flur,
Der nicht Heimat wiegt mit allen Zweigen,
und in jedem Winde läuft die Spur
Einer Liebe, der sich alle neigen.

Karl Bröger (1886-1944)

Andělák květen 2016

Wir wünschen Ihnen frohe, gesegnete Ostertage und senden Ihnen
heimatliche Grüße
Ihre Ortsbetreuer
Brunhilde und Gerd Roth

Milí občané Andělské Hory,
na Velikonoční neděli mě čekalo překvapení, na zahradě vykvetla první
fialka, tak časně z jara! A odpoledne při procházce byly ve všech
zahradkách koberece květin. Kdysi mi maminka vyprávěla o velikonočním
zvyku, kdy se při procházce po polích zastrčila do země na rohu pole
palmová větvička nebo dřevěný křížek, aby bylo požehnané.

Procházka po pramenech

„Dnes si udělejme nedělní odpolední procházku, jak ji dělávali občané
Andělské Hory. Vyjdeme na kopec, potkáme spoustu lidí cestou na
Annaberg. Na polních cestách vidíme sedláka často se ženou a dětmi, kteří
obhlížejí svá políčka po celotýdenní práci a pravděpodobně plánují úkoly
na další týden. Většina chodí na Annaberg alejí, protože je tam chládek a
stín. My ale jdeme cestou dál, na prastarou panskou cestu, kterou ve 30-ti
leté válce přitáhli Švédové a přinesli nám hrůzu a ničení.

Jdeme pomalu, zaprvé, protože funíme a za druhé si chceme užívat
krásného výhledu, když se otočíme.

Ještě dnes je tam prastará štola „díra u bratří“, podle pověsti vede až
doprostřed města Andělské Hory. Není to tak dávno, co byly poslední jámy
zasypány. Můj pradědeček, Dominik Gottwald, pracoval v jámě jako
horník.

Ale zůstaňme v přítomnosti a zabočme doprava. Na nejvyšším místě
Annabergu, za kostelem, tam je vůbec nejkrásnější výhled do okolí.
Nasáváme „lesní melodii“. Kdo zná toto tiché místo a nemiluje ho?
Člověk si tu připadá jako v kostele. Vše, co zde cítíme, nám přináší ve

Andělák květen 2016

svém mužském sboru E.S. Engesberg, který to popisuje v „Die Waldesweise!“ (lesní melodie)

Třetí sloka se mi zdá napsaná přímo pro nás:

Wenn müd' von langer Reise
Und all des Treibens müd,
Dann such' ich wieder deine Gleise
Mit einem letzten Lied.
Nimm dann wie einst den Wand'rer auf:
Klinge nur leise
Liebe Waldesweise,
Hier will ich ruh'n und träumen!
Singe vom Wiederseh'n.
Anni Bartsch

V následujícím čísle si můžete projít zbytek procházky nebo si jen tak zavzpomínat!

Milí čtenáři,

**Bohužel nemůžeme vždy jít, kam nás to táhne, důvodů je mnoho...
Užívejme si pohledů z okna, které potěší naše srdce, zpěv ptáků...
Největší dar je schopnost zavřít oči a přenést se tam, kam chceme.
Přejeme vám tuto schopnost nejen na jaře, ale každý den!**

Vaši Brunhilde und Gerd Roth

Andělák květen 2016

Dobrý den,
zasílám Vám jeden obrázek) do Vašeho obecního muzea z knihy:
Silesia in Compendio seu Topographia das ist Praesentatio und Beschreibung des Herzogthums Schlesiens
Knihu celou k prohlédnutí i stažení najdete zde:

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/docmetadata?id=15414&from=publication>

Alespoň tímto jsem chtěl poděkovat za vstřícnost při návštěvě Vašeho muzea a za informace, když jsem se byl u Vás podívat spolu se zastupitelem, panem Vrobelem.

S přáním pěkného dne
B. D. Arkan
604 691 690

Mini muzeum hornictví v Suché Rudné

V minulém čísle jsem psal o Josefovi Lowagovi. Nyní přišel čas na ukázkou jeho literárního díla. Předkládaná stat' by se dala charakterizovat jako populárně-naučná. Z ročenky Altvater 1971 (vydalo nakladatelství z bavorského města Wolfratshausen) ji přepsal Josef Cepek a přeložil Karel Raszka. Na závěr Lowagova textu jsem připojil několika poznámek, které reagují na některé historické nepřesnosti, které byly zřejmě v době J. Lowaga ve zdejších kraji rozšířené, neboť se objevují i v kronikách zdejších obcí, tehdy sepsaných.

Josef Lowag: Těžba zlata v Suché Rudné

„Na zlatě závisí, ke zlatu se dere přece všechno“, říká Greteken ve „Faustovi“; tak to bylo před staletími, tak je to i za našich časů. Začátky kultury v původní divočině Jeseníků mají základ v hornictví. Chaty rýžovníků zlata, horníků a uhlířů byly původním zárodkem dnešních obcí a měst. Jedna taková kolonie, pravděpodobně vedle Bruntálu a Zlatých Hor nejstarší, byla Suchá Rudná u Andělské Hory. Už v době, kdy panství Bruntál s opavskou oblastí byly v r. 1261 odděleny od Moravy králem Přemyslem Otakarem II. a povýšeny na nové knížectví, které dal Přemysl Otakar II. svému synu Mikuláši I. v léno(1), kvetlo u Suché Rudné dobývání zlata.

V roce 1450 prodal marnotratný kníže Arnošt Opavský, poslední Přemyslovec, panství Bruntál hlavě bohatého a váženého šlechtického rodu Vrbnů; Jan z Vrbna se stal prvním majitelem.(2) Za vlády hrabat z Vrbna doznalo dobývání zlata v Suché Rudné a v okolí mohutný

rozvoj. Stávající šachty byly osazeny větším počtem horníků a mimo to založeny nové šachty. Byly postaveny stoupy a plavírny, mlýny rudy a tavící pece na získávání vzácného kovu a pánům z Vrbna plynul z dolů bohatý zisk.

Potom přišlo jako bouřkový mrak, plné neštěstí, období Třicetileté války, přešlo přes naši vlast a zničilo tehdy zcela hornictví. Žádné radostné „Zdař bůh!“ neznělo v žádném, válkou zpustlém městě, kde se dříve tak bohatě těžilo. Také páni z Vrbna zanikli v osudné válce⁽³⁾ a panství Bruntál přešlo do vlastnictví Řádu německých rytířů.

Také za vlády velmistřů byly činěny pokusy, oživit ladem ležící doly v Suché Rudné. Velikým přítelem a mecenášem hornictví byl zejména čtvrtý velmistr jako pán Bruntálu arcivévoda Leopold Vilém Habsburský, v úřadě 1642 až 1662⁽⁴⁾. Nechal razit štolu sv. Augustína v délce 537 ½ důlních láter (1 látro přibližně 76 coulů)⁽⁵⁾, aby se podfárala stará, stejnojmenná šachta, která v dřívějších dobách poskytovala velice bohatou těžbu; pouze vzdálenost 20 důlních láter chyběla k dosažení cíle, když arcivévoda zemřel a jeho smrtí byla zastavena velkorysá ražba štoly, na kterou ještě existují plány; jeho následovník ve funkci velmistra, arcivévoda Karel, byl téměř ještě dítě a zemřel v roce 1664 jako 14 letý chlapec. Následující velmistr byl bývalý místodržící Řádu německých rytířů na panství Bruntál, Jan Kašpar z Ampringenu (1664 – 1684), který sice udržoval stávající šachty, ale nepokračoval v díle, započatém arcivévodou Leopoldem Vilémem, neboť se nedostávalo potřebných peněz.

Ještě jsou v rejstříku aktů panství Bruntál četné listiny z tohoto období, které nám podávají určité informace o poměrech a provozu hornictví v Suché Rudné a okolí.

Podle jednoho aktu z r. 1606, tedy ještě za panství hrabat z Vrbna v Bruntále, se jednalo o konferenci o dolování ve sv. Augustínu, o opisy privilegií, zprávy znaleckých posudků a později o korespondenci s c. k. dvorní komorou kvůli povolení postavení stoupy a zkoušek na zlato. Další akta z roku 1615 obsahují rozpočty a výpočty, kolik bude stát vytěžený dukát po odečtení vynaložených výdajů.

Andělák květen 2016

Z roku 1674: instrukce o nových štolách sv. Augustina šachty Suchá Rudná včetně výpočtu, že vytěžený dukát za 50 zl. 16 kr. bude k dispozici za 5 1/6 zl. Ještě další fascikly obsahují nařízení, že kvůli velikému nedostatku peněz, způsobený válečnými nepokoji, má být zlatý důl provozován s co možno největším omezením. Dále jsou k dispozici písemnosti z let 1721 až 1739, které se týkají žádosti u císaře o potvrzení privilegií zlatého dolu pro města Andělská Hora a Vrbno. Potom z let 1735 až 1742 jednání a předpisy, že tento důl má být tak dlouho mimo provoz, dokud se smutné špatné časy opět nezlepší, ale šachty a štoly mají být udržovány v dobrém stavebním stavu. Také má být zachováno poskytování obětního dukátu faráři v Andělské Hoře s tím, že když opět začne provoz, bude mu dukát odveden. Od té doby až do roku 1802, kdy velké světové události, Slezské války uvrhly znovu celou Evropu do plamenů, chybí jakákoliv zpráva o hornictví v Suché Rudné. Z roku 1802 existuje záruční listina pro panství Bruntál na podíl z 10 kuksů (důlních podílů) na nově těženém dole Nová Rudná.

V letech 1820 – 1830 se vytvořilo těžařstvo, které zahájilo těžbu ve starém dole na zlato a stříbro „Lazaru“ u Suché Rudné a zřídilo stoupu a zpracování rmutu v Malé Morávce; důlní vody a dlouhá dopravní cesta rudy způsobila špatný konec těžařstvu, špatně vybavenému prostředky. V roce 1858 začal zakládat těžařstvo znovu v Suché Rudné Benjamin Schaller, obuvnický mistr a hostinský, to se skládalo z přibližně 20 společníků a chtěli znovu otevřít důl, který vybudovali staří havíři a který je ve starých listinách nazýván „měkká cesta (liščí nora)“. Pokus ztroskotal kvůli velkému přítoku vod. Schaller ztratil celé své jmění a nakonec byl donucen odstoupit celý podnik německému hraběti von Chulmitz. Tento hrabě dosadil do Suché Rudné jako vedoucího provozu nějakého pana Wolanskyho. Byla postavena čerpací stanice většinou na parní pohon, na stejný pohon i splavy, ale ani čerpací stanice, ani splavy neodpovídaly potřebám a tak, když byl vyčerpán kapitál 30 000 tolarů, byl provoz v roce 1867 znovu zastaven.

Na podzim roku 1889 jsem od pana Julia Salteryho obdržel objednávku, zadokumentovat důlní pole v Suché Rudné přístupnými

otvory – kutačkami – a když to bylo hotovo, začít s odkrýváním (škrabáním) starých míst na skladování rudy ve směru na Pingeu Züge. Začal jsem zkoumat staré štoly a šachty, pokořil jsem mnohé doly a byl jsem velice šťasten, když jsem znovu objevil mnohé chodby se zlatonosným křemenem, kde staří havíři dobývali rudu.

Část území Suché Rudné s otevřenými kutačkami odstoupil pan J. Saltery v říjnu 1890 anglické „Gold Koppe Mining Company Limited“, tato společnost už započala s pracemi na úpravu velkého množství zlatonosných minerálů, které jsou zde k dispozici.

Krystalické horninové vrstvy Hrubého Jeseníku jsou na východních a jihovýchodních svazích do Slezska a na Moravu pokryty většinou vrstvy devonské formace a na druhé straně opět ložiska kulmu. Pod vrstvy kulmu se nachází formace, která podle otisku pravěkých rostlin je považována za nejspodnější článek kamenouhelné formace. Dr. F. Römer srovnává ve svém klasickém díle „Geologie Horního Slezska“ tyto kulmské vrstvy s šedými drobami z Nassau, Westfalen a Harzu. Hranice kulmských vrstev s devonskými usazeninami se nachází podle geologické mapy Moravy a Slezska, kterou vydal Werner – Vere, v okolí Domašova a probíhá směrem na Gundersdorf a Dvorce. Moravský Beroun a Dvorce leží ještě na devonských horninách, Budišov a Město Libavá už na kulmských vrstvách. Kulmské vrstvy jsou mírně rudonosné, ačkoliv v jižním směru jejich rozšíření u Pohoře se nacházejí zřetelné stopy po dolování(6). Zvláště bohaté na naleziště různých druhů rud jsou devonské hlinité břidlice u Zlatých Hor, Horního Údolí, Vrbna, Suché Rudné a Podlesí, které se dělí na horní a spodní devonské vrstvy.

Spodní devonské břidlice tvoří hlavní mateřskou horninu zlatonosných křemenů. Tyto hlinité břidlice jsou většinou černé, přecházejí do popelavě šedé až do nazelenalé a jsou nezdědky zbarvené do žluta kysličníky železa a to zejména tam, kde je protínají křemité žíly. Všeobecný směr spodně devonských břidlicových hornin u Suché Rudné je od severovýchodu na jihozápad a zlatonosné křemenné žíly procházejí mateřskými horninami ve stejném směru.

O vzniku těchto křemitých žil, které jsou většinou ploché a od okolních hornin oddělené, nemají geologové jednotný názor.

Všeobecně se předpokládá vznik trhlin v břidlicových horninách, ve kterých ztuhly masy z usazenin z původního pramoře. Někteří badatelé se domnívají, že tyto pukliny byly vyplněny masami zlatonosných silikátů, které vystupovaly vzhůru z tekutého jurského jádra, jiní se domnívají, že tyto pukliny byly vyplněny párami a horkými prameny, ve kterých byla rozpuštěna křemitá hornina a zlato. Žádná z těchto domněnek nemusí být správná. Je pravděpodobné, že současně vznikly spodně devonské vrstvy břidlic i ložiska zlatonosných křemenů, které měly původně, stejně jako břidlicové horniny, horizontální polohu; poklesem horninových mas na jedné straně a jejich zvedáním na straně druhé, byly vrstvy břidlic a s nimi i ložiska zlatonosného křemene posunuty ze své původní přirozené polohy.

Když pozorujeme velkolepé práce starých havířů v Suché Rudné, které dokazují úspěšnou těžbu v těchto šachtách před staletími (k ukrácení času se jistě tyto štoly a šachty ve velkém měřítku nerazily), tu se bezděčně vnučuje otázka, proč mohla být v té době provozována výnosná těžba vzácných kovů a proč po Třicetileté válce zcela ztroskotaly téměř všechny pokusy oživit a s výnosem provozovat staré hornictví. Sledujeme nejprve průběh starých prací a pozorujeme současně metody mladších podnikatelů, potom najdeme zásadní odpověď na výše uvedenou otázku. První původní těžba zlata v naší oblasti, to byly tak zvané mýdlové práce, to znamená, že se zlato získávalo promýváním suti a šterkopísku v říčním údolí. Tato metoda mohla vést nejprve k objevení přirozených žil zlatonosného křemene, na kterých potom vzniklo skutečné hornické dobývání zlata, které se postupně rozšiřovalo z jednoho bodu na celé zlatonosné pohoří. Největším jevištěm této prastaré hornické činnosti je Suchá Rudná a okolí; ačkoli také Alt-Hackelsberg(7) u Horního Údolí a Zlatý Chlum u Jeseníku vykazují velkolepé šachty na zlato. Namáhavě želízkem a mlátkem dobývali staří havíři v Suché Rudné pomocí podsekávání zlatonosné křemenné žíly. Pokud byla hornina tak tvrdá, že podseknutí nebylo možné, potom se přistoupilo k tzv. „sázení ohněm“. Velké množství suchého dřeva bylo zapáleno na čelbách dolu, aby se hornina rozžhavila, potom byly zlatonosné křemeny

polity vodou(8), aby v nich vznikly pukliny a potom byly odtěženy. Stopy po zakládání ohňů je možno rozeznat v každé nyní přístupné šachtě. S jakou námahou a s jakými ztrátami času bylo takové dobývání zlatonosných minerálů spojeno, to si současní horníci, kteří mají k dispozici dokonalé technické pomůcky a trhaviny, sotva umějí představit. A přesto dokázali staří havíři, navzdory své primitivní práci provozovat po staletí výnosnou hornickou činnost. Píle a poctivost, přesné znalosti zlatých zásob a dlouholeté zkušenosti v hornictví, které se dědily z generace na generaci, to byl základ pro tehdejší rozkvět dobývání zlata. Ještě v sedmnáctém století měl panovat mezi havíři v Suché Rudné takový zvyk a obyčej, že když se nějaký havíř provinil nesprávným jednáním, jeho kamarádi mu na znamení ztráty cti odebrali kůži, po které se po zadku klouzalo, a koženým bičem, tzv. „dvouocasou kočkou“, ho vypráskali ze šachty. S mimořádnou zručností těžili staří horníci pouze ty části zlatonosné křemenné žíly, které měly nejbohatší obsah a zaplatily jim jejich namáhavou a nebezpečnou práci. V rudných mlýnech, kde se k rozemílání používaly provrtané veliké bloky křemene jako mlýnské kameny, z nich se nyní nacházejí pouze pozůstatky, se zlatonosná ruda rozemílala na písek a ten se potom propíral, aby se získalo ryzí zlato, které se nacházelo v křemité hornině. Staří havíři neholdovali v žádném případě zásadám podnikatelů novější doby, aby budova zařízení na zpracování rudy pro šachty v širokém okolí pouze jediné a často pro daleké okolí nevhodně umístěné, nýbrž staří šetřili dopravní náklady a zřizovali četné mlýny v bezprostřední blízkosti šachty, ke které přiváděli potřebnou vodu často dlouhými, dovedně zhotovenými vodními strouhami a náhony. V současné době tvrdí často i odborníci, že pracovní síla byla tehdy mnohem levnější než nyní, těžební práce se daly pořídit mnohem levněji než nyní a také cena zlata byla vyšší.

Těmto tvrzením chybí jakákoliv průkaznost. Havíři byli v každé době a za vlády všech knížat svobodnými muži a hornictví požívalo už od nejstarších dob privilegia a výhody, takže je třeba považovat za nesprávnou domněnku, že v hornictví bylo využíváno nevolníků, kteří pracovali pouze za ošacení a stravu. Co se týče výnosů, je pravdou, že staří havíři těžili nejprve zlatonosné žíly bezprostředně pod povrchem,

zatím co nyní se musí proniknout do určité hloubky přes stará důlní díla, aby bylo dosaženo nedotčených rudných žil; naproti tomu je třeba vzít v úvahu, kolik námahy stálo kopání v tehdejší divočině a jaké musel mít horník štěstí, když mohl najít a vykutat zlatonosné ložisko. V době starého dolování byly obchod, řemesla a zemědělství v našich horách ve skromných začátcích. Hornictví bylo tehdy odvětvím živnosti, které dalece převyšovalo všechny ostatní živnosti zdejších obyvatel. Není tedy žádný div, že se postupem času vyvinulo do netušeného rozkvětu, neboť se opíralo o poctivost a praktické zkušenosti, a to v poměrech, jaké tehdejší doba poskytovala; přece hornictví vytvořilo základ existence obyvatelstva, základ pro jeho hospodářský rozvoj. Stejně jako v životě jednotlivce násilné události vytvoří překážku ve vývoji blahobytu, v rozvoji jeho duševních a tělesných schopností, stejné to bývá i v životě národa. Třicet hrozných válečných let zničilo kvetoucí hornictví, vědomosti a zkušenosti zanikly v bouři vášní, část obyvatelstva padla za obětí hrozných časů, přeživší zchudli na žebráky, nebo v důsledku hrubého, nelidského válečného života byli demoralizováni a dali přednost loupení vraždění před poctivou prací. A tak hornictví zlata v Suché Rudné zůstalo ladem, umění dobývat zlato se ztratilo, ale vzpomínky na tuto činnost se dědily z generace na generaci. Z času na čas se objevili podnikaví duchové, kteří zkoušeli opět oživit staré hornictví, ale nikomu se nepodařilo trvale oživit podzemní prostory starých šachet; všechny dosavadní pokusy ztroskotaly buď na nedostatku peněžních prostředků, nebo na neznalosti mužů, kteří byli pověřeni vedením takto nově začínajícího podniku. Prvním hlavním předpokladem pro oživení starého hornictví a jeho úspěšné provozování je důkladné studium starých prací a různorodých nalezišť zlatonosného křemene. K tomu patří mnoho chuti a lásky k dobrému dílu, člověk se nesmí zaleknout námahy nebezpečí a především musí být k dispozici dostatek peněžních prostředků. Druhým hlavním předpokladem je houževnatost a vytrvalost při vedení podniku, smysl pro poctivost a potřebnou míru znalostí a zkušeností v hornické vědě, aby byla pořízena praktická a promyšlená zařízení. Pokud budou tyto podmínky v nějakém podniku k dispozici, potom bude možné i v naší

době, kdy jsou k dispozici dokonalé technické prostředky, výnosně provozovat těžbu zlata v Suché Rudné.

Překlad: Ing. Karel Raszka

Poznámky: Ing. Zdeněk Kohoutek

Poznámky:

- (1) *Právně Opavské knížectví vzniklo až 3. července 1318, kdy ho Jan Lucemburský udělil v léno Mikuláši II. (syn Mikuláše I.) z levobočné větve Přemyslovců.*
- (2) *Kníže Arnošt nebyl posledním opavským Přemyslovcem. Ti po meči vymřeli až 13.11.1521, kdy v Ratiboři zemřel kníže Valentýn Hrbatý z opavsko–ratibořské větve. Kníže Arnošt z opavské větve sice v roce 1457 prodal své 2/4 Opavského knížectví knížeti Bolkovi Opolskému (v roce 1460 to dále odkoupil král Jiří z Poděbrad), ale Bruntál spadl v té době pod Krnovské knížectví. Jan z Vrba se zástavním pánem Bruntálu patrně stal až v roce 1474 a do svobodného vlastnictví získali Bruntálské panství Vrbové (Bernard, Jindřich, Mikuláš) v roce 1506.*
- (3) *V 17. století sice vymřela větev Vrbovů vlastníci Bruntál (Janovi byl konfiskován veškerý majetek, ale později mu císař povolil návrat a dožil u své sestry, provdané Skrbenská z Hřiště, na zámku Šenov u Ostravy), ale další větve rodu přežily až do současnosti. Např. hořovická linie přesídlila do Čech a její poslední člen Alfons i s manželkou zahynul v roce 1976 při požáru jejich domu v Mnichově.*
- (4) *Leopold Vilém (1614 – 1662), syn císaře Ferdinanda II., od roku 1637 olomoucký a od roku 1655 také prešpurský biskup, byl rovněž poměrně úspěšný vojevůdce (proti Francouzům) – 1645 až 46 vrchní velitel císařské armády.*
- (5) *Látra hornické mělo délku 2,39 m.*

Andělák květen 2016

- (6) *Ves Pohoř dnes, spadá pod město Odry. V lese mezi vesnicemi Pohoř a Jestřábí je zatopený galenitový důl, z kterého se získávalo stříbro.*
- (7) *Historické důlní pole v masívu Příčného vrchu u Zlatých Hor.*
- (8) *Popsaná metoda sázení ohněm se používala v příhodných podmínkách, kdy se důlní dílo dalo poměrně snadno ovětrat od kouřových zplodin. Pro její použití byly stanoveny přesná pravidla – např. nemohla být současně použita na sousedních důlních dílech. Běžně uváděné polévání vodou pravděpodobně patří do oblasti mýtů z důvodů vzniklých kouřových zplodin. O ochlazení s následným popraskání horského masívu se zřejmě postarala sama všude přítomná důlní voda. Vždyť odvodnění důlních děl představoval stálý technický problém a zatopení dolu často znamenal ukončení těžby. Sázení ohněm se používalo ještě dlouho po prvním provedení trhačí práce černým prachem 27.2.1627 v Báňské Štiavnici. Trhačí práce se běžně začala používat až v 18. století.*

K V Ě T E N 2016

Muzeum v Bruntále p.o. - Zámek Bruntál
554709151 (rezervace)

Výstavy

22. 3. – 1. 5. 2016 – Eva Brodská – tapisérie – moderní tkané textilie
popřední české výtvarnice
5. 5. - 12. 6. 2016 – Divadlo zrozené z vody – Vietnamské vodní loutkové
divadlo ve spolupráci s Muzeem loutkových kultur v Crudimi
20. 5. – 28. 8. 2016 – HASIČI – tradice a současnost - výstava k výročí

Andělák květen 2016

založení Okresního požárního sboru

Stálé expozice
Řemeslo má zlaté dno
Příroda Bruntálska

Akce

20. 5. 2016 – MUZEJNÍ NOC - Oslavy Mezinárodního dne muzeí, bohatý program ve všech prostorách zámeckého areálu

Muzeum v Bruntále p.o. - Hrad Sovinec
554219863 (rezervace)

Akce

30. 4. – 1. 5. 2016 – Kmotra smrt – vojenská historie

21. 5. – 22. 5. 2016 – Kolotoč prima pohádek – oslavy Dne dětí

28. 5. – 29. 5. 2016 – Srnčí stezkou – ukázky sokolnického výcviku

Stálé expozice

Zlomky minulosti

Střípky z historie hradu

Historie lesnického školství na hradě Sovinci

Zbraně ze sbírek Muzea v Bruntále

Muzeum v Bruntále p.o. - Kosárna Karlovice
554744077 (rezervace)

Stálé expozice

Člověk a les

Domácnost z první poloviny 20. století

Obydlí lesníka

Zemědělské stroje, nářadí a náčiní

Chlív pro hospodářská zvířata

Bylinková půd

Kulturní, sportovní a vzdělávací kalendář na květen

- 2. 5. Jóga, 17:30, Střecha
- 2. 5. Počítačový kurz pro začátečníky, 16:00–17:30, Střecha
- 2. 5. Kurz anglického jazyka „Callanova metoda“, 17:00–18:30, Střecha
- 3. 5. Zkouška PSMV, 17:30, Střecha
- 3. 5. Kurz anglického jazyka pro začátečníky, 16:15–17:45, Střecha
- 3. 5. Kurz německého jazyka pro mírně pokročilé, 16:00–17:30, Střecha
- 3. 5. TRITUR – Časovka na 10 km, 17:00, U hájenky v Železně
- 4. 5. Kurz Internet pro pokročilé, 16:00–17:30, Střecha
- 5. 5. Univerzita volného času, přednáška na téma „Vaše Dana Medřická“, přednáší B. Spisarová, 16:00, Střecha
- 5. 5. Jarní akademie MŠ Ve Svahu, 14:30, Střecha
- 7. 5. Výstup na Praděd, pořádá ČSSD Vrbno
- 8. 5. Vrbenský dráček – pro mládež do 14 let, 10:00, camp Dolina Ludvíkov
- 9. 5. Jóga, 17:30, Střecha
- 9. 5. Počítačový kurz pro začátečníky, 16:00–17:30, Střecha
- 9. 5. Kurz anglického jazyka „Callanova metoda“, 17:00–18:30, Střecha
- 10. 5. Zkouška PSMV, 17:30, Střecha
- 10. 5. Kurz anglického jazyka pro začátečníky, 16:15–17:45, Střecha
- 10. 5. TRITUR – okolo Drakova – silnice na 30 km, 17:00, hřiště Mnichov
- 11. 5. Kurz Internet pro pokročilé, 16:00–17:30, Střecha
- 12. 5. Klub Život a zdraví, přednáška na téma Myslíš pozitivně?, přednáší Bc. Kantor, 18:00, Střecha
- 12. 5. Výkup zlata, 9:00–12:00, Střecha
- 13. 5. Koncert Jana Nedvěda, 19:00, Střecha
- 14. 5. Vernisáž výstavy obrazů a grafik Lenky Kučerové – Žampové z Olomouce, 17:00, Art galerie Penzionu u řeky Karlovice
- 14. 5. Jesenický šnek – O černého mnicha, 10:00, dráha Černá Opava
- 15. 5. Pohádka Rákosníček a jeho rybník, hraje Divadlo Scéna Zlín, 15:00, Střecha
- 16. 5. Jóga, 17:30, Střecha
- 16. 5. Křest knihy „Návrat z pekla“ vrbenského autora Jana Vavříka, 17:00, Střecha

Andělák květen 2016

16. 5. Počítačový kurz pro začátečníky, 16:00–17:30, Střecha
16. 5. Kurz anglického jazyka „Callanova metoda“, 17:00–18:30, Střecha
17. 5. Beseda s Janem Opatřilem pro vyšší stupeň ZŠ, pořádá knihovna Vrbno, 8:00 - 12:00, Střecha
17. 5. Zkouška PSMV, 17:30, Střecha
17. 5. Vernisáž výstavy Základní umělecké školy Vrbno, 16:00, Střecha. Výstava potrvá do 21. 6.
17. 5. Kurz anglického jazyka pro začátečníky, 16:15–17:45, Střecha
17. 5. TRITUR – Na Hvězdě, 17:00, U benzinky Vrbno
18. 5. Kurz Internet pro pokročilé, 16:00–17:30, Střecha
18. 5. TRIVALLIS – duatlon 3-1-3-1-3-1, 17:00, dráha Černá Opava
19. 5. Taneční kroužek pro předškoláky, 16:00–18:00, Střecha
19. 5. Zájezd Univerzity volného času
20. 5. Závěrečný taneční kroužek pro předškoláky, 16:00–18:00, Střecha
20. 5. Moderní léčba civilizačních nemocí, přednáší MUDr. Markantová, 18:00, Střecha
20. 5. Schůze KSČM, 16:30, Střecha
23. 5. Jóga, 17:30, Střecha
23. 5. Počítačový kurz pro začátečníky, 16:00–17:30, Střecha
23. 5. Kurz anglického jazyka „Callanova metoda“, 17:00–18:30, Střecha
23. – 25. 5. Dny otevřených dveří ZUŠ Vrbno – 13:00 – 16:00 hod
24. 5. Zkouška PSMV, 17:30, Střecha
24. 5. Kurz anglického jazyka pro začátečníky, 16:15–17:45, Střecha
24. 5. TRITUR – SPURTY, 17:00, dráha Černá Opava
25. 5. Setkání knihovníků okresu Bruntál, od 9:00, Střecha
25. 5. Kurz Internet pro pokročilé, 16:00–17:30, Střecha
27. 5. Přátelské posezení LKŽ, 16:00, Střecha
27. 5. Zápis do výtvarného oboru ZUŠ Vrbno, 13:00 – 17:00
28. 5. Vrbenský dráček – pro mládež do 14 let, 10:00, hřiště Široká Niva
29. 5. Cvičné střelby, MS Praděd a Střelecký klub, Myslivecká střílnice
30. 5. Jóga, 17:30, Střecha
30. 5. Počítačový kurz pro začátečníky, 16:00–17:30, Střecha
30. 5. Kurz anglického jazyka „Callanova metoda“, 17:00–18:30, Střecha
31. 5. Zkouška PSMV, 17:30, Střecha
31. 5. Kurz anglického jazyka pro začátečníky, 16:15–17:45, Střecha
31. 5. TRITUR – SPURTY, 17:00, dráha Černá Opava
5. 6. Zájezd do ZOO Brno pro veřejnost, pořádá Střecha
Stálá výstava obrazů výtvarnice Mileny Reissner, Střecha

ZAHRADA

TRAVIČKA TAK ZELENÁ MÁ KYTKY VE SVÉ NÁRUČI.
PRO SEDMIKRÁSKU, KOHOUTEK, PRO VŠECHNY VLÁHU ZARUČÍ.
ZADRŽÍ JÍ PO DEŠTI, KDYŽ VODA STÉKÁ DOLŮ
A VŠECHNY ROSTOU RADOSTNĚ A MOHOU BÝTI SPOLU.

MÁM TU SMRČEK MODRAVÝ A HORTENZIE TAK KRÁSNÉ, KDYŽ NA
PODZIM SE ZABARVÍ, JSOU PROSTĚ ÚŽASNÉ.
KOPRETINY STOJÍ TU, JSOU NEVINNÝ A BÍLÝ
A MAJÍ VŘESY U NOHOU PRO TANCOVÁNÍ VÍLY.

KRÁSNÉ MÁKY ČERVENÉ A ORANŽOVÉ TAKY
A JÁ TY KVĚTY MILUJÍ, VŽDYŤ TO JSOU ZÁZRAKY.
RŮŽE TOLIK LÍBEZNÉ TY KOČKY POD NĚMA VRNÍ
A ČERTÍK JÍM DÁL DO VÍNKU TOLIK TOHO TRNÍ.

BARVY MAJÍ ÚŽASNÉ A LÍSTEČKY TAK JEMNÉ,
ŽE KDYŽ SE U NÍCH ZASTAVÍM JE TO AŽ DOJEMNÉ.
A JSOU TADY ŠUŠKARDY, ZVONKY TOLIK JINÉ
A JEHLIČNAN TEN PLAZIVÝ, SE K JEJICH NOHÁM VINE.

DENIVKY CO ZÁŘÍ NÁM V TY PODVEČERY LETNÍ,
TY JEJÍCH BARVY OHNIVÉ, VIDÍM, I KDYŽ SE SETMÍ.
PŘÍSAVNÍK MÁ PĚT PRSTŮ A JINÝ ZASE TŘI
A VÍTR S NĚMA CLOUMÁ TAK, ŽE JE AŽ NA NĚ ZLÝ.

CLEMATIS TAK MODRAVÝ A FIALOVÝ TAKÉ, SE
OBJÍMÁ S PERGOLOU, AŽ MNE TO NĚKDY MATE.
VŠICHNI SI TADY VYJDOU VSTRÍC A JE TU LÁSKA VŠUDE,
BARVY A VŮNĚ ROZMARNÉ VÍM, ŽE TO TADY BUDE.

ŽIJÍ... TADY MRAVENCI Z TĚCH MŠIC JSOU ONI ŽIVÍ
A MRAVENEC JE ZBLÁZNĚNÝ A CHOVÁ SE JAK DIVÝ.
KRTEK TADY ŽIJE TÉŽ, HROMADY HLÍNY JSOU K ZLOSTI A JÁ BYCH
CHTĚLA VELICE, S CHUTÍ MU ZPŘELÁMAT KOSTI.

Andělák květen 2016

ON NA MNE TUZE CHYTRÝ JE A JÁ SI NEVÍM RADY
A PROTO MI TEN DAREBÁK Z HLÍNY STAVÍ HRADY.
MÁM TADY I HRABOŠE, MYŠI A MYŠKY MALÉ
A KOČIČKA TAK ÚŽASNĚ JE CHYTNE DOKONALE.

MŮJ MODŘÍNEK JE PŘEVISLÝ A VRBKA JE BOHATÁ TAKÉ,
KLEOPATRINA JEHLICE SE SVÍTÍ V SLUNCI ZLATĚ. NAHOŘE MÁ
BAMBULKU TAK ZVLÁŠTNÍ JEMNÉ BARVY, ŽE KDYŽ PŘILETÍ
MOTÝLEK, TAK ZÁVIDÍ I LARVY.

ZVONIČKA SE TYČÍ TU, TEN ZVON MÁ VE SVÉM TĚLE
A KDYŽ HO UMÍŠ ROZHOUPAT TAK ZNÍ MOC KRÁSNĚ...SMĚLE.
SRDÍČKO SE ROZHOUPÁ A DA ZVONU ZVUK,
VŽDYŤ KAŽDÝ MÁME SRDÍČKO, CO DĚLÁ ŤUKY ŤUK.

TO MÉ SRDCE PATŘÍ SEM, PROTOŽE S RADOSTÍ BIJE,
A TA ZAHRADA K TOMU, JE DUŠEVNÍ HARMONIE...

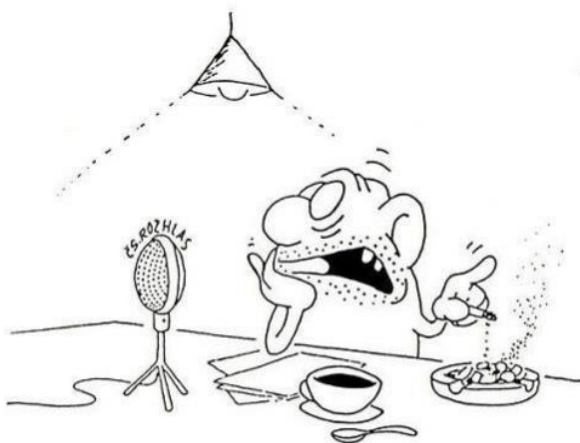
Marta Lazarová

Andělák květen 2016

„Tobě to dnes tak sluší!”

„... a pro ty, kteří ještě nepůjdou spát, což nepochopím, vysíláme taneční hudbu.“